

**Archeologisch vooronderzoek
Goferdinge (Geraardsbergen) –
Joannes Van Waesberghestraat**

Natasja Reyns en Jordi Bruggeman

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 038

Aard onderzoek: Prospectie

Vergunningsnummer: 2011/176

Naam aanvrager: Natasja Reyns

Naam site: Geraardsbergen – J. Van Waesberghestraat

Opdrachtgever: Sociale Huisvestingsmaatschappij Denderstreek cvba, Heilig Hartlaan, B-9300 AALST

Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Barelveldweg 4, B-2880 BORNEM

Terreinwerk: Natasja Reyns en Jordi Bruggeman

Administratief toezicht: Ruimte en Erfgoed Oost-Vlaanderen, Nancy Lemay, Gebroeders Van Eyckstraat 4-6, B-9000 GENT

Rapportage: All-Archeo bvba

Determinaties: drs. Jordi Bruggeman en dra. Natasja Reyns

All-Archeo bvba

Barelveldweg 4

B-2880 Bornem

info@all-archeo .be

0478 36 57 07

0498 15 84 40

© All-Archeo bvba, 2011

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde Ruimte en Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	7
2.1 Afbakening studiegebied.....	7
2.2 Aard bedreiging.....	8
2.3 Onderzoeksopdracht	9
3 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	11
3.1 Landschappelijke context.....	11
3.1.1 Topografie.....	11
3.1.2 Hydrografie.....	11
3.1.3 Bodem.....	12
3.2 Beschrijving gekende waarden.....	13
3.2.1 Historische gegevens.....	13
3.2.2 Archeologische voorkennis.....	15
3.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie.....	15
4 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	17
4.1 Toegepaste methoden & technieken.....	17
4.2 Bodem.....	17
4.2.1 Opbouw.....	17
4.2.2 Gaafheid terrein	18
4.3 Archeologische vondsten.....	18
4.3.1 Steentijd.....	19
4.3.2 Nieuwe/nieuwste tijd.....	19
4.3.3 Onbepaalde periode.....	19
4.4 Archeologische sporen.....	19
4.4.1 Bespreking sporen.....	20
4.4.2 Structuren.....	22
4.5 Afgebakende sites.....	22
4.6 Besluit.....	22
5 WAARDERING.....	23
6 ANALYSE VAN DE GEPLANDE SITUATIE: EFFECTEN.....	25
7 AANBEVELINGEN.....	27
7.1 Adviezen.....	27
8 BIBLIOGRAFIE.....	29
8.1 Publicaties.....	29
8.2 Websites.....	29
9 BIJLAGEN.....	31
9.1 Lijst van afkortingen.....	31
9.2 Glossarium.....	31
9.3 Archeologische periodes.....	31
9.4 Plannen en tekeningen.....	31

9.5 CD-rom.....	32
-----------------	----

1 Inleiding

Naar aanleiding van de geplande aanleg van een nieuwe woonwijk door Sociale Huisvestingsmaatschappij Denderstreek cvba, werd door Ruimte en Erfgoed een prospectie met ingreep in de bodem, door middel van proefsleuven geadviseerd. Deze woonverkaveling zal in drie fasen gerealiseerd worden.

Deze opdracht werd op 28 april 2011 aan All-Archeo bvba toegewezen. Het terreinwerk werd uitgevoerd van 27 mei tot en met 1 juni 2011, onder leiding van Natasja Reyns en met medewerking van Jordi Bruggeman. De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen, zodat een advies wordt uitgebracht over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied, of bepaalde zones hierbinnen en het definiëren van eventuele sites die in de toekomst volledig onderzocht dienen te worden alvorens die zones vrijgegeven kunnen worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij Ruimte en Erfgoed.

2 Projectgegevens en afbakening onderzoek

2.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Geraardsbergen, deelgemeente Goferdinge (Fig. 1), percelen 259Z, 262V, 268E en 298B (kadaster Geraardsbergen, 5de afdeling, sectie A). Het onderzoeksgebied beslaat een oppervlakte van circa 3,8 ha en is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (0100).

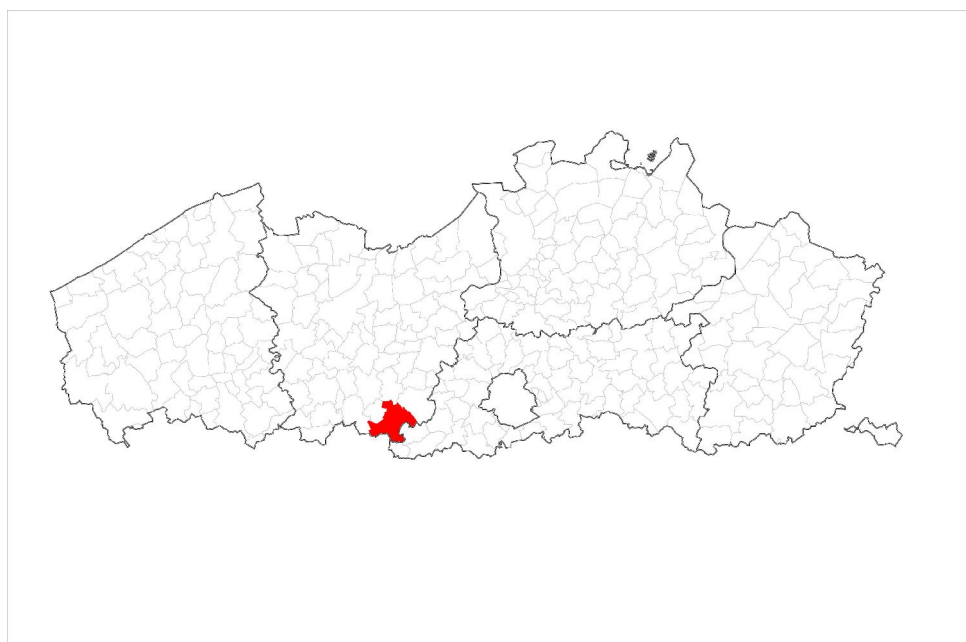

Fig. 1: Situeringsplan

- Administratieve gegevens met betrekking tot de locatie van het onderzoek:
  - Provincie: Oost-Vlaanderen
  - Locatie: Geraardsbergen (Goferdinge)
  - Plaats: Joannes Van Waesberghealaan – Dutskouten – Overpoort
  - Toponiem: Overpoort
  - x/y Lambert 72-coördinaten:
    - 114103; 162511
    - 114317; 162571
    - 114254; 162489
    - 114327; 162351

Het projectgebied (Fig. 2) is gelegen ten oosten van de dorpskern, nabij de ten oosten gesitueerde stadskern van Geraardsbergen en is ingesloten tussen de Dutskouten in het noorden en westen, de Joannes Van Waesberghestraat in het oosten en in het zuiden door Overpoort.

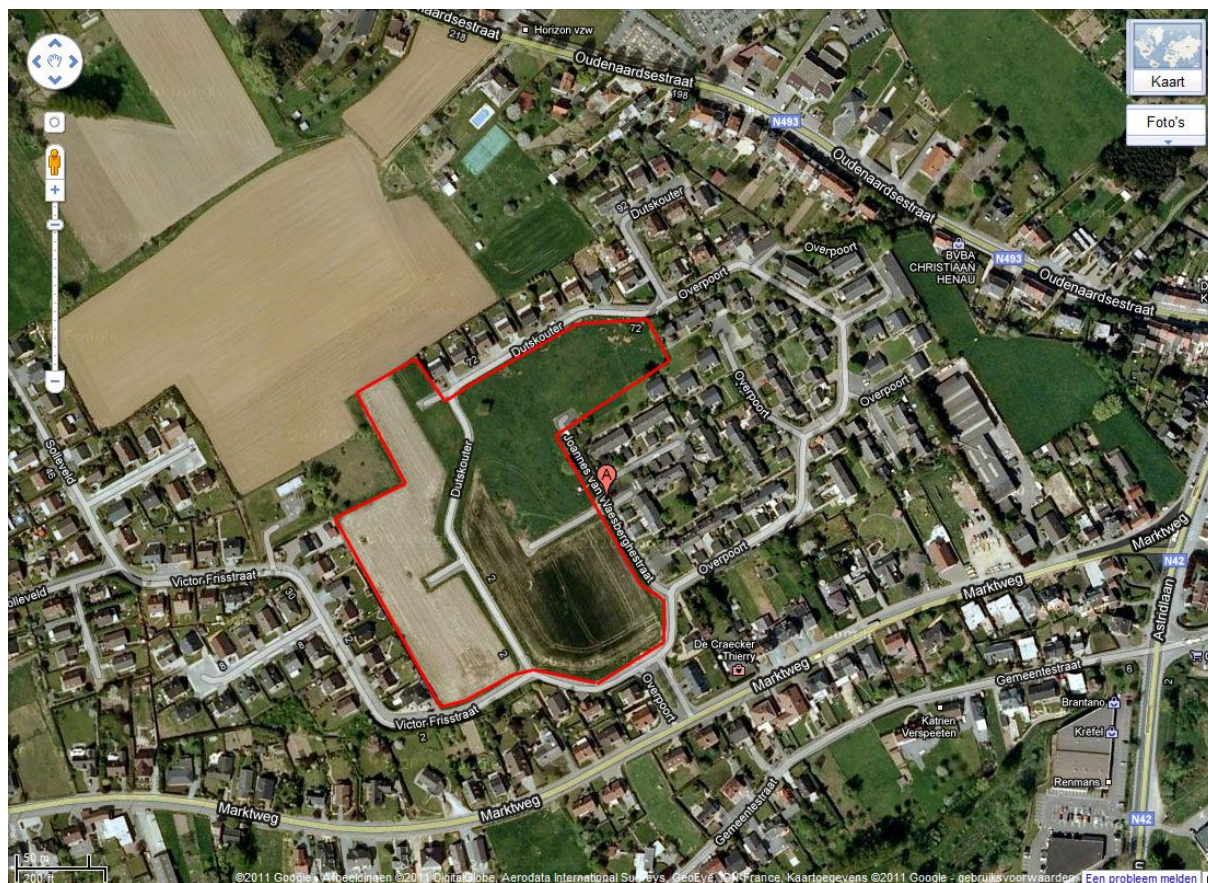

Fig. 2: Kleurenorthofoto met een situering van het onderzoeksgebied (maps.google.nl)

2.2 Aard bedreiging

Sociale Huisvestingsmaatschappij Denderstreek cvba plant in de nabije toekomst de aanleg van een nieuwe woonverkaveling (Fig. 3). Dit gaat gepaard met een verstoring van het archeologisch bodemarchief.

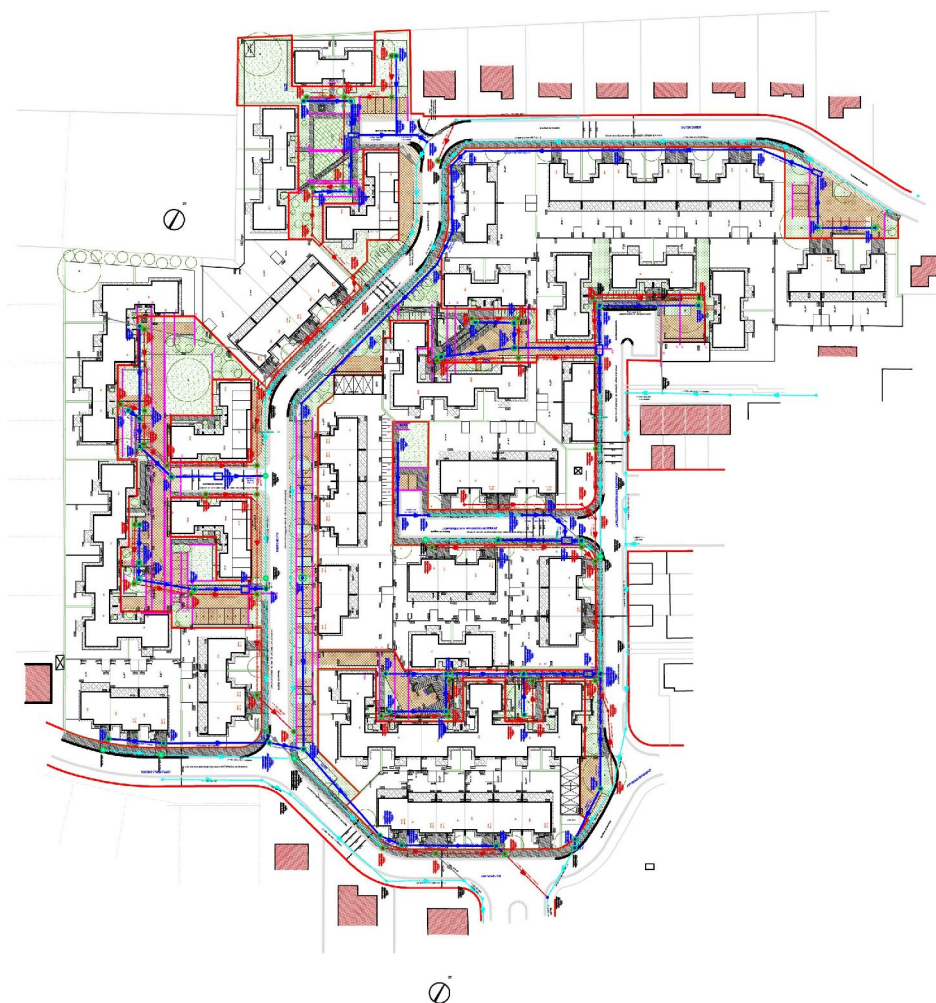

Fig. 3: Implantingsplan

2.3 Onderzoeksopdracht

De bedoeling van het onderzoek was het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen, zijnde bijvoorbeeld het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek.

Een aantal vragen dienden in het bijzonder beantwoord te worden:

- zijn er antropogene sporen aanwezig?
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen (goed, gebioturbeerd)?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
- Kan een aantasting van de eventuele aanwezige archeologische waarden vermeden worden door planaanpassing?

3 Beschrijving referentiesituatie

3.1 Landschappelijke context

3.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het gebied gelegen tussen 28,75 en 40 m TAW (Fig. 4). De omgeving kent veel hoogteverschillen. Het projectgebied is gelegen op de zuidelijke flank van de oostzijde van een heuvelrug. Binnen het eigenlijke onderzoeksgebied is een sterke zuidoost-noordwest georiënteerde helling waar te nemen.

Ten zuiden van het onderzoeksgebied is de relictzone Goferdinge, Gelembekke (R40065) gelegen. Deze omvat onder meer het bekken van de Molenbeek (zie verder). De omgeving kenmerkt zich door een overwegend leemlandschap, ontstaan tijdens de laatste ijstijd en is het gebied gelegen in het traditioneel landschap Land van Zottegem (220110).

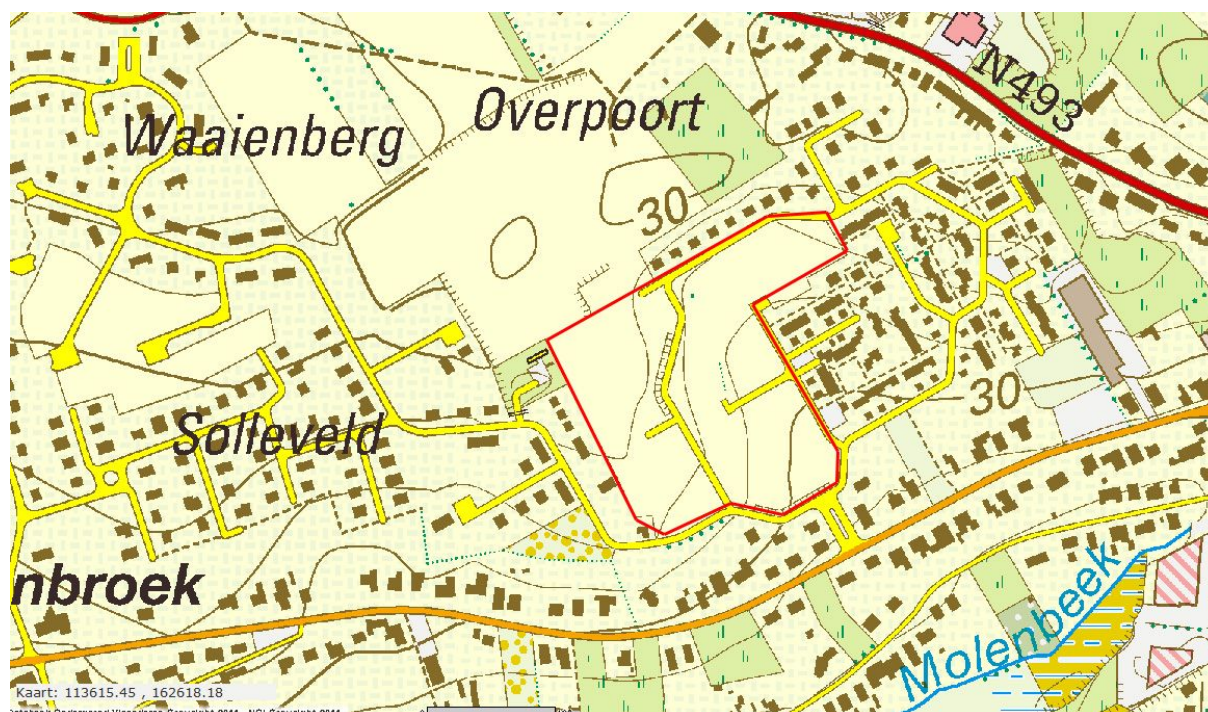

Fig. 4: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen>)

3.1.2 Hydrografie

Het gebied is gelegen binnen het Denderbekken, in de subhydrografische zone van Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.). Ten zuiden van het onderzoeksgebied is de Molenbeek gesitueerd, die in het oosten uitmondt in de Dender (Fig. 5).

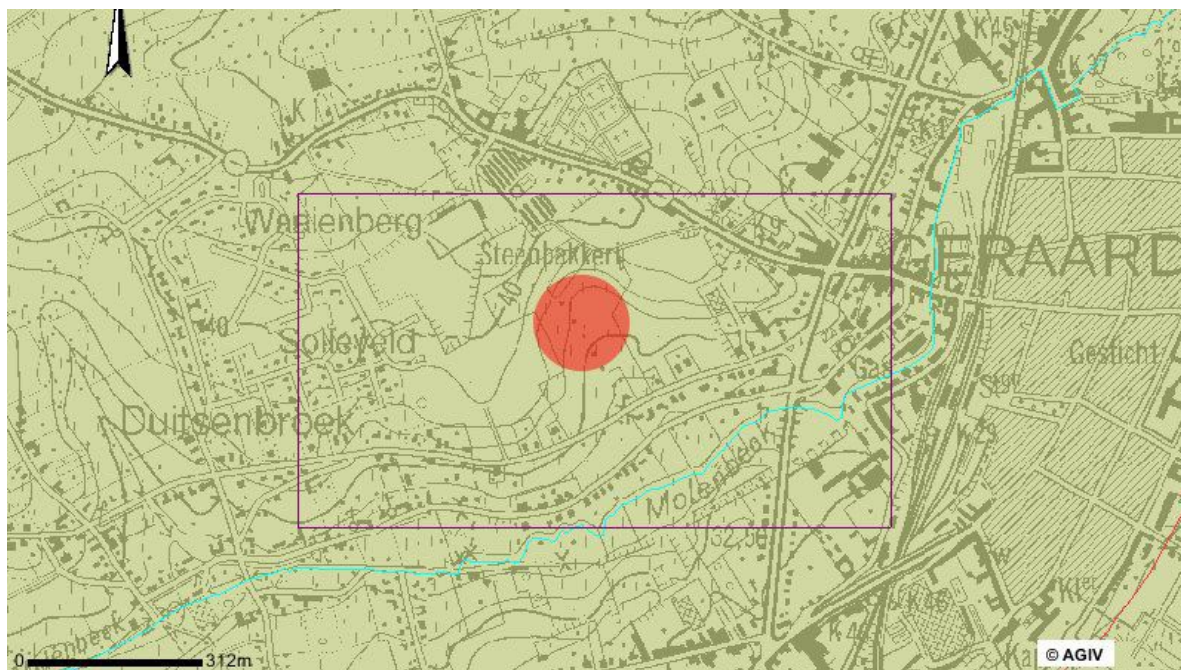

Fig. 5: Hydrografie (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha>)

3.1.3 Bodem

Het gebied is gelegen in de Vlaamse Zandleemstreek. De geologische ondergrond bestaat voor het overgrote deel uit het Lid van Saint Maur (KoSm), een formatie uit het Tertiair, gekenmerkt door grijze, silthoudende klei. In het noordwesten van het terrein is het Lid van Moen gelegen, bestaande uit grijze klei tot silt met kleilagen.¹

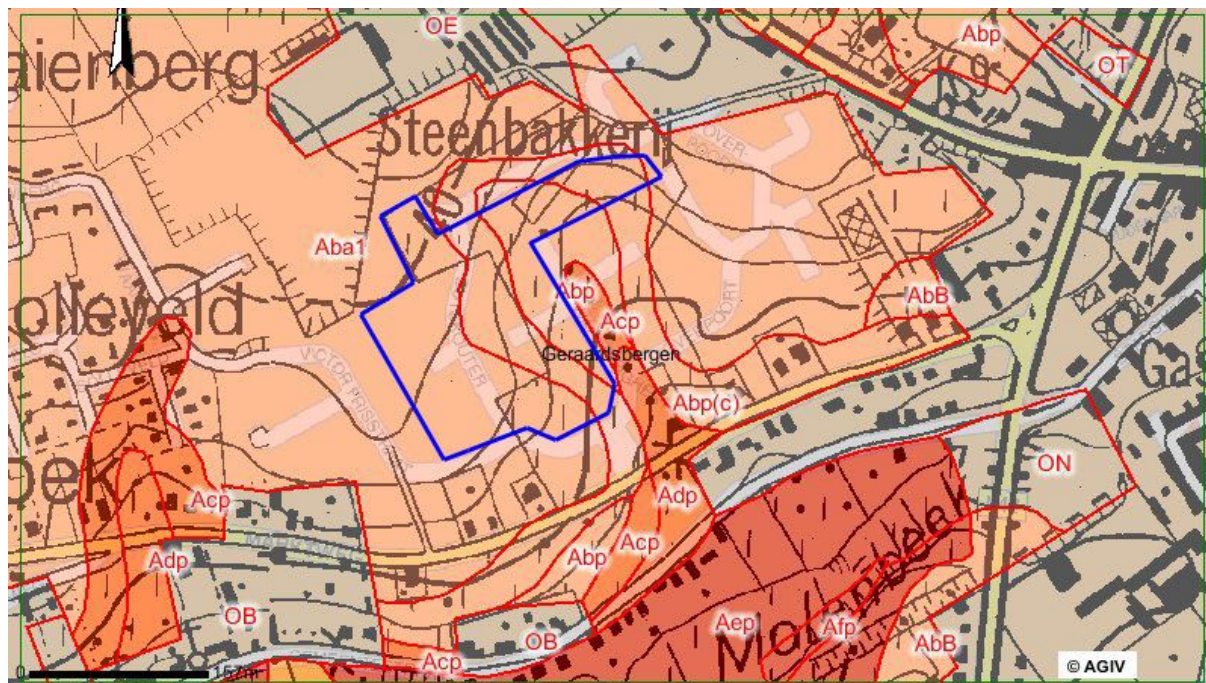

Fig. 6: Bodemkaart (<http://www.agiv.be>)

De bodem is op de plaats van het projectgebied op de bodemkaart in het oosten en westen weergegeven als een droge leembodem met textuur B horizont of met weinig duidelijke kleur B

1 <http://dov.vlaanderen.be>

horizont (Aba1). Centraal in het terrein is een soort tong aanwezig waarbij van buiten naar binnen toe een aantal bodems elkaar opvolgen. De buitenste band bestaat hierbij uit een droge leembodem zonder profiel met bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte (Abp(c), Er binnen is een droge leembodem zonder profiel (Abp) gelegen. Daar nog binnen, op de rand van het onderzoeksgebied, zijn respectievelijk een matig droge en matig natte leembodem zonder profiel gelegen (Acp en Adp). (Fig. 6). Hierdoor ontstaat de indruk dat het projectgebied in het verleden doorsneden werd door een beek, die uitmondde in de Molenbeek, waarvan de vallei op heden (grotendeels) opgevuld is geraakt met colluvium.

3.2 Beschrijving gekende waarden

3.2.1 Historische gegevens

Geraardsbergen is een kleine stad, die samen met de in 1970 gefusioneerde randgemeenten: Goeferdinge, Nederboelare, Onkerzele en Overboelare uitgroeide tot een kleine stedelijke agglomeratie. Landschappelijk is het belangrijk door het vrijwel ongeschonden heuvelachtig reliëf, dat aansluit bij de Vlaamse Ardennen, en doorsneden wordt door de alluviale Dendervallei.

De stad Geraardsbergen werd gesticht tussen 1067 en 1070 als versterking van het Vlaamse grondgebied door Boudewijn VI, Graaf van Vlaanderen en Henegouwen. Vrij vlug ontwikkelde de stad, dank zij de toen verleende vrijheidsvoorrechten der stadskeure.

Het stadsgebied van Geraardsbergen is gekenmerkt door een eigenaardige, onregelmatige vorm en door een meestal vlugge overgang van gesloten stedelijk bebouwd naar onbewoond gebied daar zich door gebrek aan industrie bijna geen randgebied heeft gevormd. De nijverheid vestigde zich vooral langsheen de Dender en tussen deze en de spoorwegen. De woonfunctie van de randgemeenten neemt vandaag de dag toe.²

Fig. 7: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (<http://www.ngi.be>)

² <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/21374>

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied (Fig. 7).

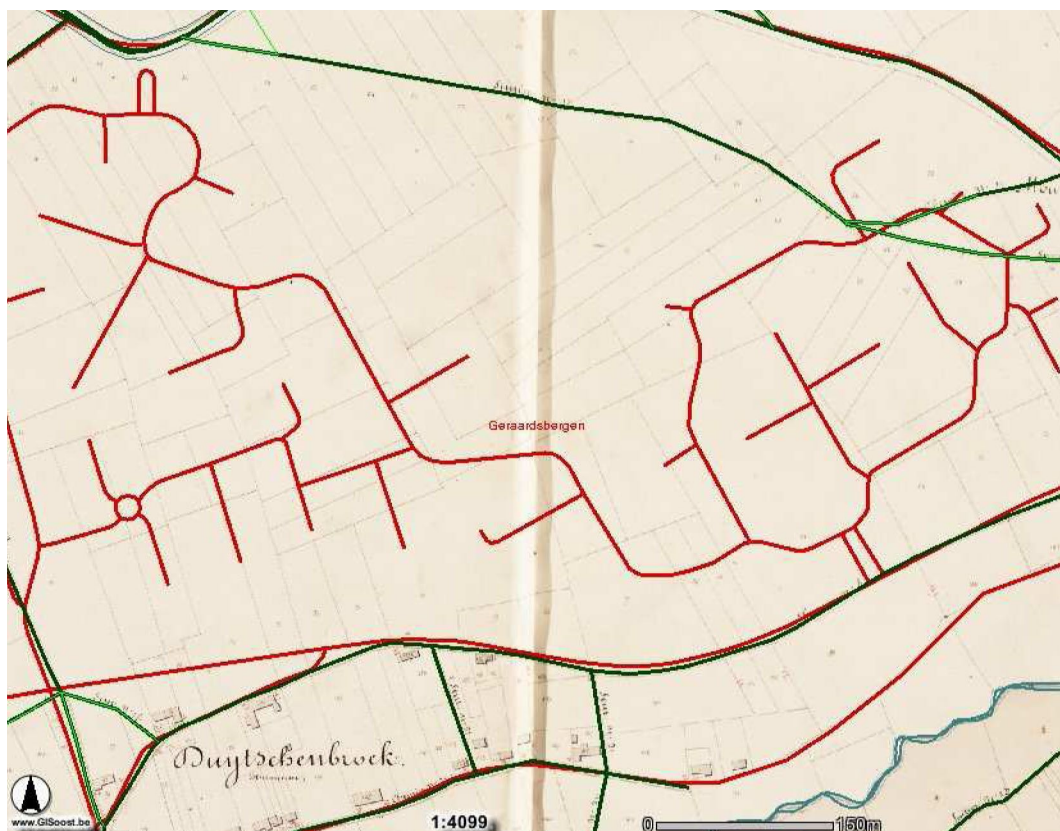

Fig. 8: Atlas van de Buurtwegen (<http://www.gisoost.be/ATLASBW/>)

Op de Atlas der Buurtwegen uit circa 1841 kan gezien worden dat in de zone nog steeds weinig bewoning aanwezig is (Fig. 8). De laatste decennia is het landschap sterk veranderd door de aanleg van woonverkavelingen.

In de omgeving zijn een aantal bouwkundige relictten aanwezig (zie ook archeologische voorkennis):

De Frankische nederzetting Hunnegem ligt aan de oorsprong van de stad Geraardsbergen. Sinds de 14de eeuw is het voornamelijk bekend als Onze-Lieve-Vrouwebedevaartsoord. De bouwgeschiedenis van de Onze-Lieve-Vrouwekerk en het -klooster zijn onbekend. Oorspronkelijk was het een kleine romaanse zaalkerk, die in de 12de tot 13de eeuw vergroot werd tot een kruiskerk.

Het voormalige Miniemenklooster, vandaag Sint-Catharinacollege, bestond reeds voor 1450 en werd in 1821 in het Miniemenklooster ondergebracht. De Miniemen kregen het klooster in bezit in 1622. Zij bouwden in 1640 een nieuwe kerk (Sint-Kathelijne), die in 1818 hersteld werd.

Het voormalig Karmelietenklooster, heden Jozefietencollege, is een complex, bestaande uit een naar het noorden georiënteerde kerk, een klooster met vierkante binnenkoer en talrijke schoolgebouwen. Het is gelegen op de plaats van het voormalige kasteel ter Gracht, dat dateert uit de 15de eeuw en dat deel uitmaakte van de verdedigingsgordel van de stad. De grondvesten, die vermoedelijk dateren uit de 12de eeuw, werden gevonden in de kloostertuin. Vrouwe Maria

van der Gracht schonk in 1466 het kasteel en de grond aan de Paters Geschoeide Karmelieten, die er een kerk en kloosters bouwden. De huidige kerk werd gebouwd in 1717 en gewijd in 1729.

3.2.2 Archeologische voorkennis

Nabij het projectgebied zijn volgens de Centraal Archeologische Inventaris enkele gekende archeologische waarde aanwezig (Fig. 9). Deze zijn echter vaak gelegen binnen het stadscentrum van geraardsbergen en daardoor niet altijd even relevant.

- CAI 501706: Geraardsbergen (Overboelare), Slagveldeken/Hunnegemkouter. Hier werd een Merovingisch grafveld aangetroffen met ook paardengraven. Grafritten bestaan uit wapens, juwelen, goud en vaatwerk³
- CAI 503741: Geraardsbergen, priorij Hunnegem. Kerk uit de Frankische periode, waarvan delen uit de 8ste eeuw bewaard zijn (zie historische gegevens)
- CAI 502263: Geraardsbergen, Sint-Katharinacollege, waarvan de oudste vermelding dateert uit 1247. Hier werden vondsten aangetroffen uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd. Het gaat onder meer om een gekleurde sculptuur in natuursteen en een viertal grafkelders.
- CAI 150261: Geraardsbergen, Zakkaai. Een 18de-eeuwse brouwerij.
- CAI 503740: Geraardsbergen, Jozefietencollege (zie historische gegevens)

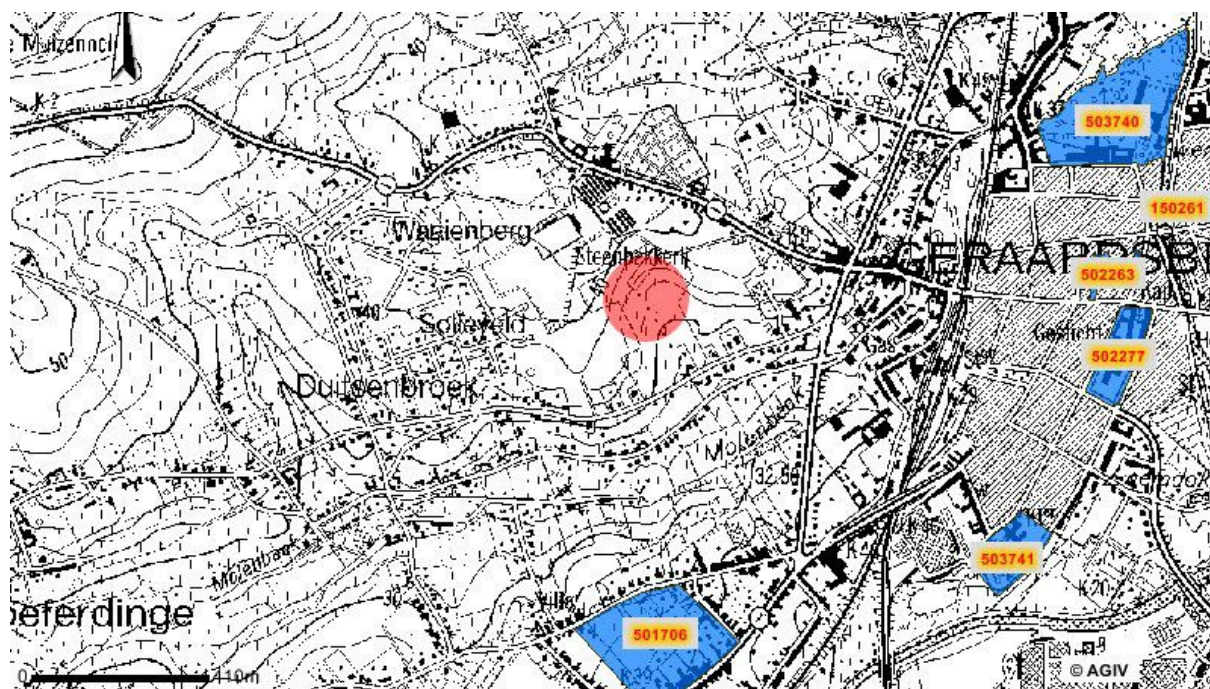

Fig. 9: Overzichtkaart CAI

3.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie

Het projectgebied en de omgeving ervan bevatten enkele gekende archeologische waarden. Het gaat om sporen die dateren vanaf de vroege middeleeuwen. Het gebied toont dan ook een hoge potentie voor deze periode. De regio kenmerkt zich verder door de aanwezigheid van Romeinse villa's en de onderzoekslocatie is landschappelijk gelegen in een zone typisch voor dergelijke complexen.

3 Van Der Gucht 1991, 151

De omgeving van het onderzoeksgebied is, afgaande op oud cartografisch materiaal, lange tijd landbouwgebied geweest. Het voorkomen van sporen uit andere periodes kan moeilijk ingeschat worden.

Op basis van het bureauonderzoek kon de intactheid van het archeologisch erfgoed ingeschat worden.

4 Resultaten terreinonderzoek

4.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige terrein;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15 m (van middenpunt tot middenpunt);
- de minimale breedte van een sleuf was één graafbak breed, in dit geval 1,80 à 2 m.

Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 3,5 ha (of 34756 m²). Het onderzoek geeft volgende getallen als resultaat:

- Onderzoekbare zone: 32545 m²
  - Te onderzoeken zone door middel van proefsleuven = 10 % of 3255 m²
  - Te onderzoeken zone door middel van kijkvensters en dwarssleuven = 2 % of 651 m²
- Onderzochte oppervlakte:
  - Aantal aangelegde werkputten: 28 = 3300 m²
  - Aantal aangelegde kijkvensters en dwarssleuven: 6 = 680 m²

De niet onderzoekbare zone (2211 m²) omvat een zone met een bovengrondse Telenet-kabel (1234 m²) en reeds aanwezige riolering in het noordwesten van het terrein (977 m²).

4.2 Bodem

Over het merendeel van het onderzoeksgebied bevindt het archeologisch niveau zich op circa 35 tot 85 cm onder het maaiveld, tussen 28,65 en 37,88 m TAW. Het archeologisch niveau bevindt zich het diepst onder het maaiveld in het noordelijke deel van het terrein. De leesbaarheid van de bodem was matig en werd vooral gehinderd door de eigenschap van leembodems waar de leesbaarheid van de bodem sowieso moeilijker is.

4.2.1 Opbouw

Over vrijwel het volledige terrein is een bodemopbouw te herkennen die bestaat uit een A-horizont (Fig. 10), die soms gelegen is op een oudere A-horizont. Deze ligt op zijn beurt op de C-horizont. In enkele sleuven in het noordoosten van het terrein, kon de aanwezigheid van colluvium vastgesteld worden (Fig. 11). In deze zone is tevens te zien dat het terrein opgehoogd werd met een puinrijk pakket.

Fig. 10: Profiel 1 in werkput 11

Fig. 11: Profiel 1 in werkput 17

4.2.2 Gaafheid terrein

Over het grootste deel van het terrein leek het bodemarchief reeds enigszins aangetast. Hierop wijst enerzijds het puinrijke ophogingspakket in het noordoosten van het terrein, maar ook voor de rest van het terrein wordt dit beeld gecreëerd, door de algemene aanwezigheid van behoorlijk wat bouwpuin in de teelaarde.

4.3 Archeologische vondsten

In totaal werden 17 fragmenten van voorwerpen ingezameld, waarvan 8 afkomstig uit geregistreerde sporen.

Categorie	Subcategorie	Steentijd	Nieuwe/ nieuwste tijd	Onbepaald	Totaal
Aardewerk	Vaatwerk		10		10
	Bouwmateriaal		1		1
Metaal			1		1
Organisch materiaal	Steenkool		1		1
Steen	Silex	1		1	2
	Andere			2	2
Totaal		1	13	3	17

De aanwezige materiaalcategorieën zijn aardewerk – vaatwerk, aardewerk – bouwmateriaal en metaal.

4.3.1 Steentijd

Aan de steentijd kan mogelijk één vondst toegeschreven worden. Het gaat om een afslag in silex, die aangetroffen werd bij de aanleg van het vlak in werkput 21.

4.3.2 Nieuwe/nieuwste tijd

De meeste vondsten kunnen gedateerd worden in de nieuwe of nieuwste tijd. Uit WP8S1 is een randfragment rood aardewerk, een fragment baksteen en een fragment ijzerdraad afkomstig. WP12S3 leverde een bodemfragment van een bord in faience op en uit WP13S1 is eveneens een fragment van een bord afkomstig. Het gaat om een wandfragment in industrieel wit aardewerk.

Tot slot werden nog een aantal vondsten aangetroffen bij de aanleg van de werkputten. Uit werkput 7 is een wandfragment rood aardewerk afkomstig (WP7AV1) en ook werkput 9 leverde een wandfragment rood aardewerk op (WP9AV1). Een randfragment rood aardewerk, afkomstig van een grape, werd aangetroffen in werkput 10 (WP10AV1). In werkput 12 werden een wandfragment rood aardewerk en een fragment steenkool aangetroffen (WP12AV1). Werkput 21 leverde een randfragment rood geglaazuurd aardewerk van een teil op (WP21AV1). Een laatste vondst is afkomstig uit werkput 28 en omvat een wandfragment rood aardewerk.

4.3.3 Onbepaalde periode

Vondsten die niet aan een specifieke periode kunnen toegeschreven worden zijn een natuurlijke silexkei uit werkput 15 (WP15AV1) en twee fragmenten steen, afkomstig uit WP7S1 en uit WP25S1.

4.4 Archeologische sporen

In totaal werden 56 sporen geregistreerd, waarvan 18 natuurlijk en 38 antropogeen van oorsprong zijn.

Greppels	Kuilen	Paalsporen	Verstoring
14	6	17	1

De meeste sporen van antropogene oorsprong zijn paalsporen en greppels. Verder is de ook aanwezigheid van kuilen en een verstoring vastgesteld.

4.4.1 Bespreking sporen

Greppels

De aangetroffen greppels hebben een bruinigrijze homogene tot gevlekte vulling en doorgaans een noordwest-zuidoost oriëntatie. Twee greppels wijken hiervan af met een witbruine gevlekte vulling. Beide werden aangetroffen in werkput 10. De ene heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie, de andere een noordoost-zuidwest oriëntatie (Fig. 12).

Fig. 12: WP10S2

Kuilen

De aanwezige kuilen hebben een homogene grijze vulling en hebben een rechthoekige vorm (Fig. 13). Ze gaan door de A-horizont, wat er op wijst dat ze recent zijn.

Fig. 13: WP3S5

Een laatste kuil, WP10S3, die op vlak van uitzicht aansluit bij de voorgaande, wordt gekenmerkt door een grote hoeveelheid bouwpuin en kan daarom als een puinkuil beschouwd worden.

Paalsporen

De aangetroffen paalsporen sluiten op vlak van vulling aan bij de kuilen. Ze hebben eveneens een homogeen grijze vulling en zijn ovaal of rechthoekig (Fig. 14). Ook de paalsporen zijn te beschouwen als recent.

Fig. 14: WP7S2-5

Verstoorde zones

Tot slot werd nog een verstoorde zone aangetroffen in werkput 22 (WP22S1, Fig. 15). Deze wordt gekenmerkt door een donkergrijze gevlekte vulling en een onregelmatige vorm.

Fig. 15: WP22S1-2

Natuurlijke sporen

Enkele natuurlijke sporen worden er uit gelicht omwille van het feit dat ze eerst mogelijk als menselijke sporen aanschouwd werden. De sporen bevinden zich in het noordwesten van het

terrein en hebben een homogene gele vulling. Uit een coupe kon echter opgemaakt worden dat de aflijning van deze 'sporen' naar buiten gaat, in plaats van naar binnen, zoals bij menselijke sporen. Dit toonde dan ook aan dat het gaat om plaatselijke opduikingen van een onderliggende geologische laag.

Fig. 16: WP25S6-9

Fig. 17: Coupe op WP25S6

4.4.2 Structuren

Na onderzoek en interpretatie van de hiervoor besproken sporen, kon vastgesteld worden dat een aantal sporen deel uitmaken van een structuur.

Greppels

Structuur	Spoornummers	Oriëntatie	Datering
G1	WP18S1, WP19S1, WP21S1 en WP22S3	N-Z	Nieuwe/nieuwste tijd

Bij de greppels kon de aanwezigheid van een structuur vastgesteld worden. Het gaat om een greppel met een noordwest-zuidoost oriëntatie. De greppelstructuur kan gedateerd worden in de nieuwe of nieuwste tijd.

4.5 Afgebakende sites

Uit onderzoek van het aangetroffen vondstmateriaal en de aanwezige sporen en structuren die hieruit reeds afgeleid konden worden, is niet gekomen tot de afbakening van een site.

4.6 Besluit

Het archeologisch vooronderzoek toonde de aanwezigheid aan van menselijke activiteiten in het verleden aan. De aangetroffen sporen omvatten greppels, kuilen, paalsporen en een verstoring.

Aan de hand van de evaluatie van de aangetroffen sporen en structuren, die allemaal in de nieuwe of nieuwste tijd gedateerd kunnen worden, werden geen sites afgebakend.

5 Waardering

De aangetroffen sporen omvatten greppels, kuilen, paalsporen en een verstoring.

Beleving

Belevingswaarde in functie van schoonheid en herinneringswaarde is niet van toepassing.

Fysieke kwaliteit

- Gaafheid
  - De bodem blijkt er slechts beperkt verstoord door latere bodemingrepen, hoewel de grote hoeveelheden bouwpuin in de A-horizont doen vermoeden dat de toplaag toch enigszins geroerd is.
- Conservering
  - De conservering van vondsten is goed. De bewaring van niet-verbrande organische resten lijkt weinig waarschijnlijk.

Inhoudelijke kwaliteit

De aangetroffen grachtstructuren lijken van inhoudelijke kwaliteit eerder beperkt op archeologisch vlak. Hun belangrijkste informatiewaarde is hun functie als perceelsgrenzen en hun informatieve waarde lijkt dan ook vooral te liggen op historisch-ecologisch vlak. Ook de aanwezigheid van de overige sporen heeft een beperkte inhoudelijke kwaliteit.

Het archeologisch onderzoek van het terrein heeft echter wel een inhoudelijke kwaliteit in de zin dat het informatie bijdraagt aan de landschapsarcheologie, en verder ook aan een holistische 'culturele biografie' van het landschap. Dit is interessant om de aard, verspreiding en 'kwaliteit' van het archeologisch erfgoed te kunnen inschatten.⁴

---

⁴ http://www.onderzoeksbalans.be/onderzoeksbalans/archeologie/methoden_en_technieken/terreinevaluatie/inleiding

6 Analyse van de geplande situatie: effecten

Door middel van een analyse van de geplande situatie wordt onderzocht op welke wijze en in welke mate de effecten, zijnde de geplande ingreep in de bodem, de aanwezige archeologische waarden zal beïnvloeden. Dit maakt mogelijk om voor de verschillende effecten, adviezen op te stellen.

Fysieke aantasting van archeologische waarden

De aanleg van de verkaveling noodzaakt een aantal bodemingrepen die tot op zekere diepte het bodemarchief volledig zullen vergraven.

Aantasting ensemblewaarde van archeologische waarden

De ensemblewaarde van de archeologische waarden is vrij goed bewaard. De geplande bodemingreep zal de ensemblewaarde sterk aantasten.

Degradatie van archeologische waarden

De kans op bewaring van organisch materiaal is doorgaans beperkt.

Deformatie van archeologische waarden

Als gevolg van de druk uitgeoefend door de in te planten gebouwen, zal ook een deel van de onderliggende bodem die niet onmiddellijk fysiek aangetast is, gecompacteerd worden. Ook de zware werfmachines zullen de bodem enigszins verstoren in de zones die niet onmiddellijk fysiek worden aangetast.

7 Aanbevelingen

7.1 Adviezen

Op basis van de waardering van de aangetroffen archeologische sporen, structuren en site en een analyse van het geplande grondverzet, worden voor het onderzoeksgebied de volgende opties overwogen:

Door middel van het uitgevoerde vooronderzoek werden de verschillende archeologische waarden in voldoende mate in kaart gebracht en geïnterpreteerd. Verder archeologisch onderzoek hiervan lijkt dan ook weinig zinvol.

8 Bibliografie

8.1 Publicaties

Cassiman, A., 1954: *Geschiedenis van Deinze*, Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel 20-21, pp. 1-301.

De Meulemeester, J., 1984: *Circulaire vormen in Oost-Vlaanderen*, Archeologia Belgica 259.

Klinkenborg, S./A. De Logi/ J. Hoorne, 2006: *Archeologisch onderzoek Deinze-Terwilgenstraat, 13 tot 29 september 2006*, KLAD-rapport 3.

Smith, K., 1988: *Over de hoeven van Petegem*, Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel 55, pp. 219-250.

8.2 Websites

Agentschap voor geografische informatie Vlaanderen (2011)
<http://geo-vlaanderen.agiv.be/>

Centraal Archeologische Inventaris (2011)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2011)
<http://dov.vlaanderen.be>

GISoost, Geografisch informatiesysteem – Provincie Oost-Vlaanderen (2011)
<http://www.gisoost.be>

Nationaal geografisch instituut (2011)
<http://www.ngi.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2011)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://www.onderzoeksbalans.be>

Archaeological Solutions bvba (2011)
<http://www.archaeological-solutions.be>

9 Bijlagen

9.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel

9.2 Glossarium

Ex situ	Tegenovergestelde van in situ.
Hydrografie	Beschrijving van de fysische eigenschappen van waterlichamen en het aangrenzende land.
In situ	Term gebruikt voor de aanduiding van archeologische resten die in dezelfde toestand worden teruggevonden als ze in het verleden door de mens zijn achtergelaten.
Off-site	Sporen die niet onmiddellijk aan een site kunnen toegewezen worden.
Onderzoeksgebied	Deel van het plangebied dat onderworpen is aan een archeologisch (voor)onderzoek.
Plangebied	Het terrein waarop een bodemverstorende activiteit wordt gepland of uitgevoerd.
Spijker	Bijgebouw dat dienst doet als opslagplaats.

9.3 Archeologische periodes

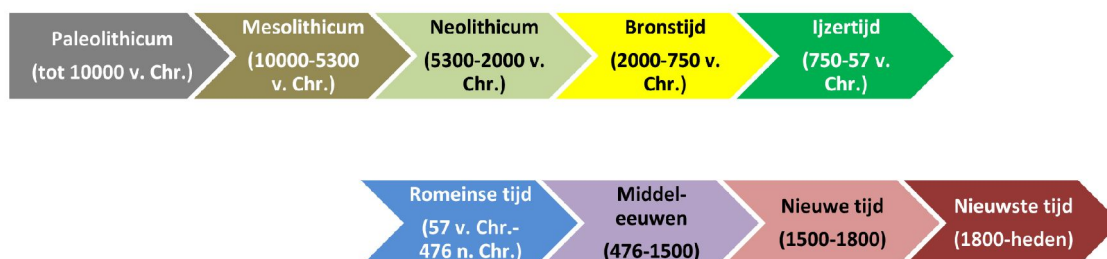

Fig. 18: Archeologische periodes

9.4 Plannen en tekeningen

Plan 1: Situering
 Plan 2: Detail 1
 Plan 3: Detail 2
 Plan 4: Detail 3
 Plan 5: Detail 4

Tekening 1: Profieltekeningen
 Tekening 2: Profieltekeningen

9.5 CD-rom

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek Goederdinge - Joannes Van Waesberghestraat

Plan 1 Situering

- Niet onderzoekbare zone
- Werkputten
- Natuurlijk spoor
- Structuur
- Hoogte spoor
- Hoogte maaiveld
- Verstoring
- Nieuwe/nieuwste tijd

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Goederdinge - Joannes Van Waesberghestraat Plan 2 Detail 1

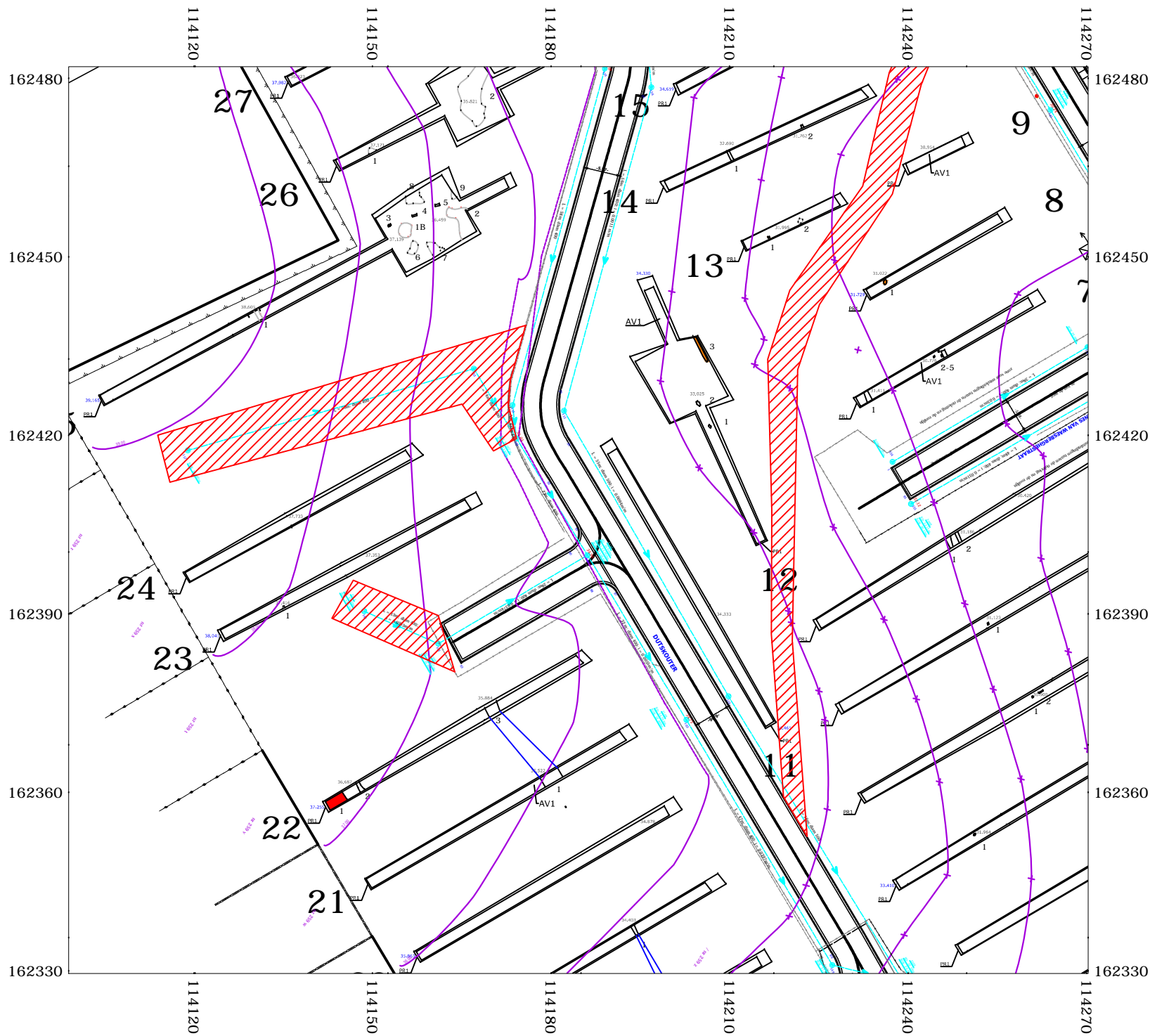
- Niet onderzoekbare zone
- Werkputten
- Natuurlijk spoor
- Structuur
- Hoogte spoor
- Hoogte maaiveld
- Verstoring
- Nieuwe/nieuwste tijd

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Goederdinge - Joannes Van Waesberghestraat

Plan 2 Detail 2

Niet onderzoekbare zone

Werkputten

Natuurlijk spoor

Structuur

Hoogte spoor

Hoogte maaiveld

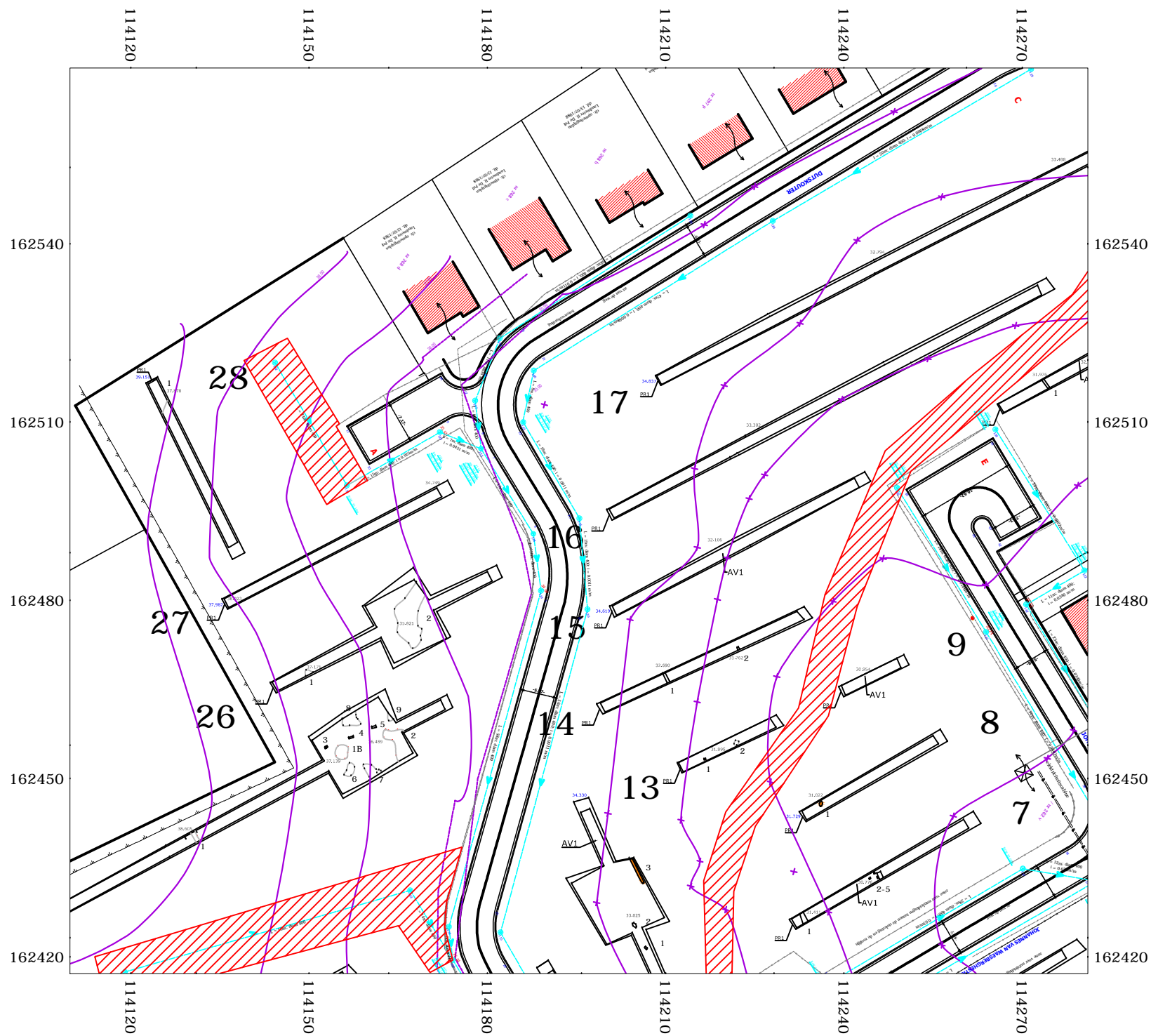
Verstoring

Nieuwe/nieuwste tijd

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Goederdinge - Joannes Van Waesberghestraat

Plan 2 Detail 3

Niet onderzoekbare zone

Werkputten

Natuurlijk spoor

Structuur

Hoogte spoor

Hoogte maaiveld

Verstoring

Nieuwe/nieuwste tijd

Coördinaten in Lambert 72

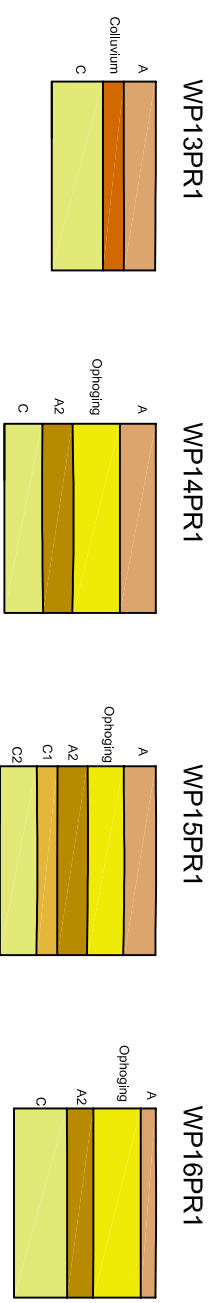
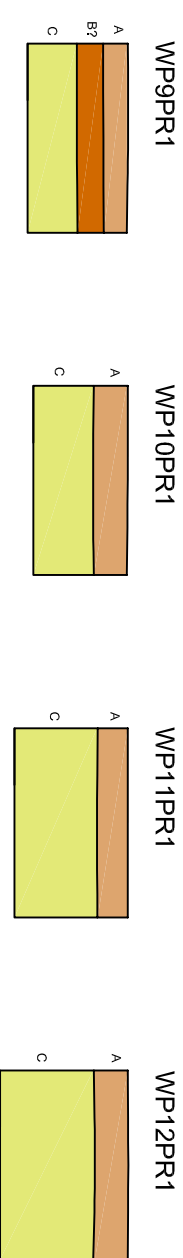
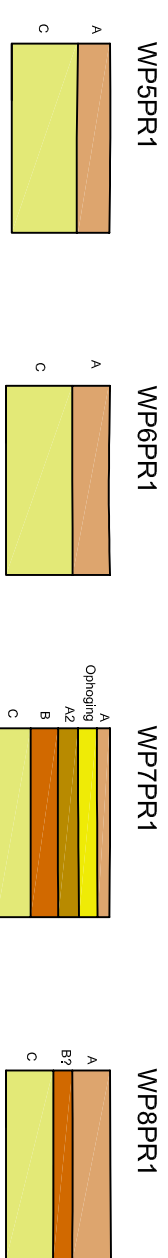
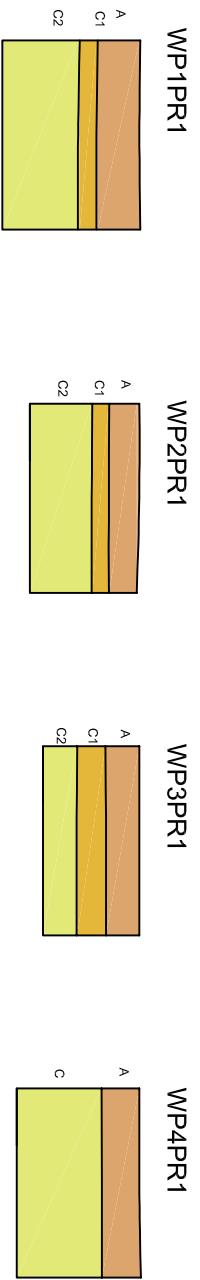

Formaat: A4
ID: Grondplan

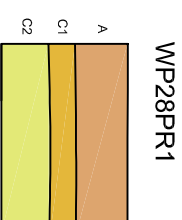
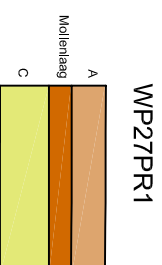
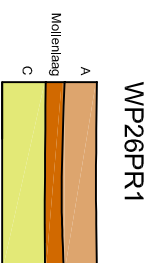
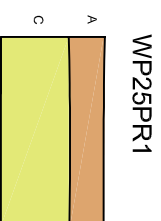
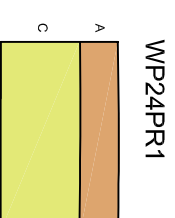
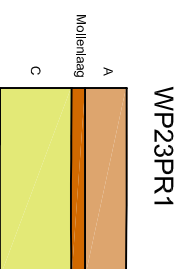
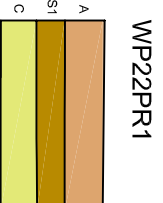
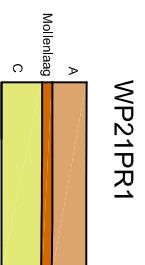
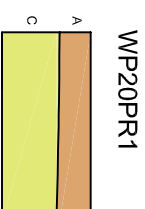
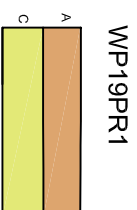
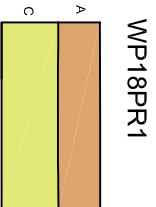
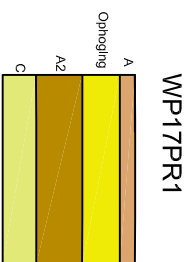
All-Archeo bvba

1 m

1 m

Archeologisch vooronderzoek Goederdinge - Joannes Van Waesberghestraat

Projectcode: 2011-176
 Provincie: Oost-Vlaanderen
 Gemeente: Goederdinge
 Toponiem: J. Van Waesberghestraat

Sporenlijst

Datum	Werkpu t	Vlak	Spoor	Profiel	Donker/ licht	Kleur		Homogeen / heterogeen	Compactheid	Samenstell ing	Vorm	Aflijning	Inclusies					Opmerkingen	Interpretatie	Antropogeen/ natuurlijk	Diepte in cm	Datering	Structuur	Site	Inzamelin g	Matrix				Beschrijver	
						Hoofdkleu r	Bijkleur						Baksteen	Houtskool	Ijzeroer	Keien	Leisteen									Mortel	Schelp	Andere	Jonger dan		Gelijktijdi g met
31/05/2011	1	1	2			bruin		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	onduidelijk							greppel	A											
31/05/2011	6	1	1			grijs	bruin	homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	6	1	2			grijs	bruin	homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk		ja					greppel	A											
31/05/2011	7	1	1			grijs	bruin	homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk		ja					greppel	A											
31/05/2011	10	1	1			bruin	wit	gevekt	vrij vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	10	1	2			bruin	wit	gevekt	vrij vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	12	1	3			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	14	1	1			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	18	1	1			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	18	1	2			bruin		gevekt	zeer vast	leem	rechthoekig	onduidelijk							greppel	A											
31/05/2011	19	1	1			bruin		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	21	1	1			bruin	geel	gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	22	1	2		donker	grijs	wit	gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	22	1	3			bruin		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							greppel	A											
31/05/2011	3	1	3			grijs		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							kuil	A											
31/05/2011	3	1	5			grijs		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							kuil	A											
31/05/2011	4	1	2			grijs		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							kuil	A											
31/05/2011	7	1	5			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							kuil	A											
31/05/2011	14	1	2			grijs		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							kuil	A											
31/05/2011	10	1	3			grijs		gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk	ja						kuil (puin)	A											
31/05/2011	1	1	1		donker	bruin		homogeen	zeer vast	leem	rond	onduidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	2	1	2		donker	bruin	grijs	homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	3	1	1		donker	grijs		homogeen	zeer vast	leem	ovaal	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	3	1	2		donker	grijs		homogeen	zeer vast	leem	rond	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	4	1	1			grijs		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	4	1	3			grijs		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	5	1	1		donker	bruin		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	7	1	2			grijs	bruin	homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	7	1	3			grijs	bruin	homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	7	1	4			grijs	bruin	homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	8	1	1			grijs		homogeen	zeer vast	leem	ovaal	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	12	1	1			grijs		homogeen	zeer vast	leem	ovaal	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	12	1	2			grijs		homogeen	zeer vast	leem	ovaal	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	13	1	1			grijs		homogeen	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
1/06/2011	25	1	3			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
1/06/2011	25	1	4			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
1/06/2011	25	1	5			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	rechthoekig	duidelijk							paalspoor	A											
31/05/2011	22	1	1		donker	grijs		gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							verstoring	A											
31/05/2011	1	1	3		donker	bruin	grijs	gevekt	zeer vast	leem	rond	duidelijk							natuurlijk	N											
31/05/2011	1	1	4		donker	bruin	grijs	gevekt	zeer vast	leem	rond	duidelijk							natuurlijk	N											
31/05/2011	1	1	5		donker	bruin	grijs	gevekt	zeer vast	leem	rond	duidelijk							natuurlijk	N											
31/05/2011	2	1	1			bruin		homogeen	zeer vast	leem	rond	duidelijk							natuurlijk	N											
31/05/2011	3	1	4			bruin	wit	gevekt	vrij vast	leem	onregelmatig	duidelijk						uitgeloopte band err	natuurlijk	N											
31/05/2011	4	1	4		donker	bruin		gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
31/05/2011	13	1	2			grijs	bruin	gevekt	zeer vast	leem	rond	onduidelijk							natuurlijk	N											
31/05/2011	23	1	1			bruin	wit	gevekt	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	25	1	1			bruin		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	onduidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	25		1			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	25	1	2			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	25	1	6			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	25	1	7			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	25	1	8			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	25	1	9			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	26	1	1			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	26	1	2			geel		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											
1/06/2011	28	1	1			bruin		homogeen	zeer vast	leem	onregelmatig	duidelijk							natuurlijk	N											

Projectcode: 2011-176
Provincie: Oost-Vlaanderen
Gemeente: Goferdinge
Toponiem: J. Van Waesberghestraat

Vondstenlijst - beschrijving

Datum	Vondstnr.	Locatie			Inzamelin gswijze	Aardewerk			Glas			Metaal				As, sintels, slakken	Organisch materiaal						Mortel	Steen												Kunst stof	Opmerkingen	Beschr ijver	Totaal aantal fragm.
		Werk put	Spoor	Kadastraal perceel		Vaat werk	Bouwmat eriaal	Andere	Vaat werk	Bouwmater iaal	Andere	Munt	Bouwma teriaal	Gebruik svoorwer p	Andere		Bot	Hout	Houts kool	Steen kool	Schelp/ slakken	Andere		Kalkst een	Kalkzand steen	Ijzerzand steen	Zands teen	Lei	Kei	Silex	Gebruiksv oorwerp	Prehistorisc h artefact	Andere						
27/05/2011	AV01	7	AV1		Vlak	2																														2			
27/05/2011	AV02	10	AV1		Vlak	1																													1				
27/05/2011	AV03	9	AV1		Vlak	1																													1				
30/05/2011	AV04	12	AV1		Vlak	1																													2				
30/05/2011	AV05	15	AV1		Vlak																														1				
31/05/2011	AV06	21	AV1		Vlak	1																													1				
31/05/2011	AV07	28	AV1		Vlak	1																													1				
27/05/2011	V002	7	1		Vlak																												1		1				
27/05/2011	V003	8	1		Vlak	1	1							1																					3				
30/05/2011	V005	12	3		Vlak	1																													1				
30/05/2011	V006	13	1		Vlak	1																													1				
31/05/2011	V007	21	1		Vlak																														1				
31/05/2011	V008	25	1		Vlak																												1		1				
Totaal						10	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0		17			
Totaal per hoofdcategorie								11			0			1	0						1	0										4	0		17				

Projectcode: 2011-176
 Provincie: Oost-Vlaanderen
 Gemeente: Goferdinge
 Toponiem: J. Van Waesberghestraat

Vondstenlijst - determinatie

[illegible]